

Osnove zbijanja in žičenja satnikov

Francišek Volovlek

Izdelava in žičenje satnikov (okvirjev, romičev, op. ur.) sodita med čebelarjeva zimska opravila. Čeprav je delo nekoliko monotono, je še kako pomembno, saj je satnik najpomembnejši del panja. Z njim lahko uspešno pregledujemo in urejamo čebelje gnezdo.

Satnik je sestavljen iz štirih letvic, ki so med seboj povezane pod pravim kotom. Za kakovostno izdelavo satnikov si lahko pomagamo s stojalom za sestavljanje satnikov, ki dele satnika trdno drži v njihovem položaju. Za večja čebelarstva so primerna stojala, v katerih lahko v zelo kratkem času sestavimo tudi po več satnikov.

Deli satnika morajo biti izdelani zelo natančno, zato bodimo na to pozorni, kadar kupujemo ali izdelujemo sestavne dele. Izdelani naj bodo iz kakovostnega lipovega ali smrekovega lesa, ki se ne bo lomil, saj žebli lahko prelomijo letvice in povzročijo deformacije na satnikih. Da bi se temu izognili, je priporočljivo satnike na spojih dobro zlepit z vodo-odpornim lepilom, to pa nam bo pozneje omogočilo tudi njihovo razkuževanje. Za zbijanje satnikov lahko uporabimo navadno ali električno kladivo. Posledica pravilno in kakovostno izdelanih satnikov bodo tudi enakomerni presledki med njimi, to pa je prvi pogoj za dober pregled panjev in točenje medu.

Preden lesene satnike uporabimo, jih moramo še zažičiti. Zažičeni leseni satniki dajejo moč in oporo satnicam, s tem pa čebelarjem pomagajo do dobro grajenega satja. Brez žičenja bi se večina satnic upognila ali sesedla, tako da bi na eni strani nastale globoke celice, na drugi pa plitve, zato vzreja dobre

čebelje zalege ne bi bila mogoča. Če satniki niso zažičeni, se satje pogosto poškoduje tudi pri točenju medu. Obstaja sicer tudi plastično satje, pri katerem žičenje ni potrebno, vendar večina čebelarjev še vedno raje uporablja satje iz čebeljega voska.

Nekaj osnovnih navodil za žičenje satnikov

Pred začetkom žičenja moramo v satnik zvrtni luknjice, tako da bodo te enakomerno razporejene po sredini letvice. Da preprečimo zajedanje žice v les, lahko uporabimo kovinski obroček, ki ga vstavimo v izvrtane luknjice. Ti kovinski obročki preprečujejo, da bi napetost žice popustila, zato lahko žičenje

dokončno opravimo v zimskih dneh.

Žičenje je lažje, če uporabljamo stojalo, ki drži satnik, medtem ko napeljujemo žico po njem. Prav tako poskrbimo, da je žica, ki je navita na žično vreteno, stalno napeta, da se nam ne more zaplesti. Za žičenje uporabljamo pocinkano žico ali tako iz nerjaveče kovine. Njena debelina je standardizirana, dobimo pa jo v vseh boljše založenih čebelarskih trgovinah.

Na izbiri imamo različne možnosti žičenja

Pokončno žičenje je primernejše za stacionarno čebelarjenje, ne pa toliko za prevozne enote. Vodoravno žičenje nam omogoča maksimalno moč, vendar se med prevozom lahko lomi, predvsem na prehodu med zaleženim in nezaleženim delom satja. In končno, najpogostejše je žičenje v obliki dvojnega V (W), ki je primerno za vse oblike čebelarjenja. Žica prenaša sile v vodoravni in navpični smeri, poleg tega pa pri tovrstnem žičenju porabimo najmanj žice.

Druge načine žičenja uporabljamo manj pogosto.

Ko žico napeljemo skozi vse luknjice, jo ovijemo okoli žeblička in ga pribijemo. Žico potem rahlo napnemo in ovijemo še okoli žeblička na nasprotnem koncu letvice, in ko pribijemo tudi tega, jo lahko odščipnemo.

Priporočljivo je, da žico neposredno pred vtiranjem v satnico dodatno napnemo in nazobčamo z napenjalcem. To naredimo tako, da žico vstavimo med nazobčani kolesci, ju pravokotno na žico in satnik stisnemo ter povlečemo navzdol. Pri tem moramo biti pozorni, da ne napnemo preveč, saj se lahko podolžne letvice na sredini upognejo.

Za vtiranje satnic uporabljamo električni zažičevalnik, ki ga kupimo v čebelarških trgovinah, lahko pa uporabimo tudi navaden akumulator. Pocinkana

žica se greje hitreje, nerjaveča pa zaradi povečane upornosti počasneje. Pri električnem vtiranju satnic se žice v satniku v nobenem primeru ne smejo križati.

Vsak čebelar naj torej uporablja tako žičenje, da bo v celoti zaupal v trdnost satja. Staro satje je sicer trdnije, vendar se je pomembno zavedati, da, povzroča temnejši med, zmanjšuje velikost čebel in je leglo različnih čebeljih bolezni. Zaradi tega je priporočljivo, da med sezono zamenjamo najmanj tretjino satja. ■

Viri:

Poklukar, dr. J., ur. (1998): Od čebele do medu. Ljubljana, Kmečki glas.

Delaplane, dr. K. S. (1991): Cross Wiring Frames. American Bee Journal, let. 131, št. 3, str. 176–177.

Novi vodja Opazovalno-napovedovalne službe

Ime mi je Francišek Volovlek in živim v okolici Ljubljane. Po izobrazbi sem diplomirani inženir zootehnik. Nad čebelarstvom sem se navdušil med študijem, zdaj pa uspešno čebelarim že vrsto let.

S 1. januarjem 2010 sem prevzel delo v Opazovalno-napovedovalni službi, saj se je dozdajšnji vodja g. Pavel Zdešar upokojil. Trudil se bom, da bom s svojimi strokovnimi nasveti skrbel za čim boljšo izrabo paš in s tem tudi za povečanje pridelave slovenskega medu. Problemi, s katerimi se v

zadnjih letih spopadamo čebelarji, so stvar celotne družbe, hkrati pa sem prepričan, da lahko s svojim znanjem in svojimi izkušnjami pripomorem k boljšemu stanju čebel ter s tem tudi k uspešnejšemu razvoju kmetijstva.

Telefonska številka in elektronski naslov, na katerih bom dosegljiv, bosta objavljena v eni izmed prihodnjih števil Slovenskega čebelarja. Upam, da bomo uspešno sodelovali!

Francišek Volovlek